GLASUL naţiunii

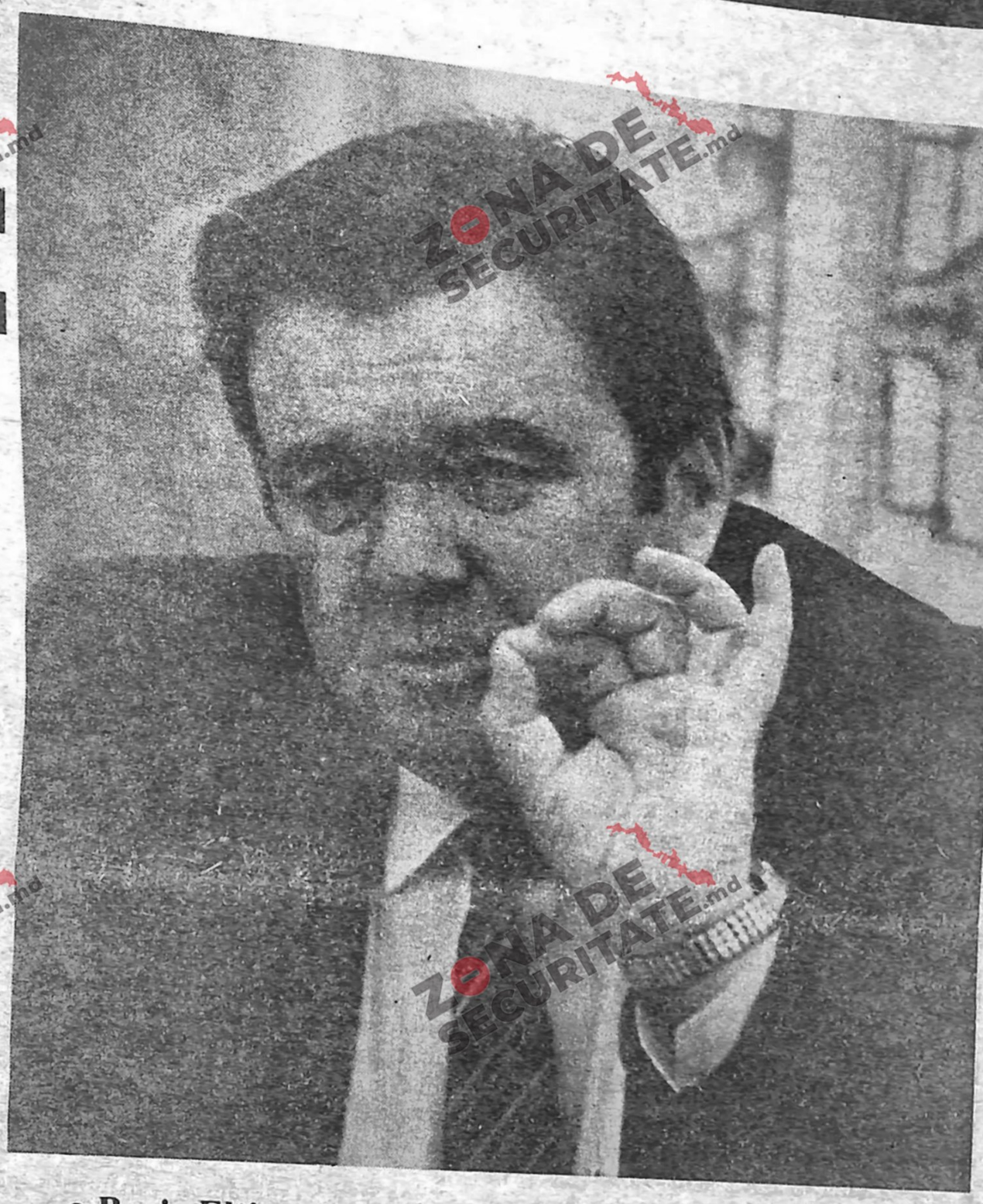
Apare din anul 1989

NR. 23 (95)
ANUL IV
5 iunie 1992

8 PAGINI
1 rub. • 25 lei

MIRCEA SNEGUR:

MAI CONSOLIDEA TUTUROR FORŢELOR DEMOCRATE POATE AVEA DREPT GARANT AL LIBERTĂŢII, INDEPENDENŢEI ŞI INTEGRITĂŢII TERITORIALE A MOLDOVEI

• Boris Elţin - o personalitate politică imprevizibilă.

• Preşedintele Republicii ne dezvăluie un secret.

• Cine-i vinovat de tăcerea Gintei Latine?

• Mircea Snegur e şi el om: a greşit.

- Domnule Preşedinte, este pentru dată cînd un reporter al revistei UL NAŢIUNII se află în biroul eavoastră pentru a solicita un interncer să fiu, am avut emoţii cînd mi unsmis că aţi acceptat să mă primiţi d că Vă daţi seama din ce motive, şa?

S.: - Nici o problemă, dle Gonţa. ca să Vă răspund şi eu cu aceeaşi ritate, am citit personal ori am fost mat despre toate cîte s-au scris desine în săptămînalul dvs. Dar acum că nu e momentul să ne aducem te de aceasta, cu atît mai mult cu cît flăm într-o situaţie cînd accentul e pus cu totul şi cu totul pe alte eme. Sînteţi de acord cu cele spuse ne?

- Absolut, domnule Preşedinte.

S.: - Deci, să purcedem la drum.

- Dumneavoastră V-a revenit în is- rol deosebit de important: de a fi mul Preşedinte al statului suveran endent Moldova, supus la ora acnei agresiuni armate deschise din usiei, a "ambasadorilor ei extraor- plenipotenţiari" în persoana căzăternaţionale şi a veneticilor sepaşuţinuţi de trădătorii localnici. În ndiţii nemaipomenit de grele pencontinuaţi să rămîneţi, totuşi, un del al metodelor paşnice de rezolnflictului din stînga Nistrului. Iar a sesiune extraordinară a Parlai aţi chemat la consolidarea tutuor democratice, indiferent de cuolitică, apartenenţa naţională, confesiune etc., lansînd din nou lozinca "Unire, moldoveni!". Deci, dacă binevoiţi, să pornim de la consolidare.

M.S.: - Într-adevăr, astăzi Republica se confruntă cu probleme foarte grave şi, spre marele meu regret, trebuie să constat că nu se face totul pentru conjugarea eforturilor tuturor forţelor democratice, fapt care, cred, ar juca un rol important în aplanarea conflictului. N-aş vrea să mă refer prea mult aici la o trăsătură specifică poporului nostru, dar principiul "poarta mea trebuie neapărat să fie mai frumoasă decît a vecinului" este deseori dominant în relaţiile interumane. Dar dacă de pe urma acestei întreceri paşnice Republica are doar de cîştigat devenind pe zi ce trece mai frumoasă, apoi atunci cînd în plan politic încep să se manifeste altfel de interese decît cele majore, se zdruncină unitatea neamului.

R.: *- Doriţi să exemplificaţi cumva cele spuse?*

M.S.: - O pildă convingătoare în acest sens ar fi o secvenţă filmată încă anul trecut şi văzută recent de mine la "Telematinal", în care o femeie spunea pe bună dreptate că prea am uitat noi de locuitorii din stînga Nistrului. Adevăr a vorbit, după mine, acea femeie. De bună seamă, prea puţini şi prea rar au fost în Transnistria oameni politici, deputaţi, scriitori, ziarişti, actori, compozitori... Şi vedeţi la ce s-a ajuns? Şi nu constituie oare aceasta un rezultat al dezbinării noastre? Iată de ce avem nevoie de consolidare ca de oxigen, iată de ce am lansat din nou lozinca "Unire, moldoveni!".

Căci să vedeţi ce se întîmplă. Acum, cînd se desfăşoară acest conflict, o parte dintre oameni stau deoparte, aşteptînd să vadă cum vom ieşi din impas, unii manifestă o indiferenţă totală, iar alţii (de ce să n-o spun?) acumulează capital politic urmărind din umbră cum se bat cap în cap politicienii. Iar liderii de la "Edinstvo" chiar afirmă că ar fi o iluzie să se creadă că conducerea Moldovei e susţinută unanim de toţi locuitorii din dreapta Nistrului.

R.: *- Nu vi se pare, domnule Preşedinte, că aceasta e o ameninţare?*

M.S.: - Mai degrabă cred că e o preîntîmpinare. Adică noi, ruşii din dreapta Nistrului, nu mai sîntem chiar atît de "mult" cu Snegur, cum se crede. De aceea trebuie să chemăm populaţia la vigilenţă.

R.: *- Să fie oare atît de grav? Doar bănuim noi că nu absolut toţi ruşii de aici ne susţin.*

M.S.: - De bănuit, bănuim. Dar una e să bănuieşti şi cu totul altceva este cînd, bunăoară, unii rezervişti din satele ucrainene nu se prezintă conform ordinului la punctele de înrolare. Eu nu mai vorbesc de faptul că la ora actuală nu e cine ştie ce mare nevoie nici de atîtea fracţii în Parlament, care să se considere atotputernice cînd declară: "Noi vom cere demisia...", "Noi vom proceda aşa cum vom găsi de cuviinţă" etc., etc. Deci, trebuie să fim cu toţii uniţi!

R.: *- Căci de dezbinarea noastră au grijă în fiecare zi "TV Ostankino", "Rosiiskie novosti" şi alţi "binevoitori".*

M.S.: - Dar oricît ne-ar prezenta aceştia în imagini denigratoare, trebuie să batem toţi în aceeaşi ţintă. Eu unul rămîn un adept fidel al metodelor paşnice de rezolvare a acestui conflict politic...

R.: *- Dar nu se poate întîmpla, domnule Preşedinte, să murim astfel toţi pe cale paşnică?*

M.S.: - Nu-mi terminasem gîndul, domnule Gonţa.

...Dar nu exclud şi cer ca Moldova să-şi apere demnitatea şi integritatea şi cu arma în mînă atunci cînd sîntem atacaţi de duşmani, cînd se trage deja şi asupra Dubăsarilor Vechi, Holercanilor, Criulenilor, cînd sînt incendiate maşinile Televiziunii. Da, anume cu arma în mînă! Oricît m-ar critica şi batjocori mijloacele de informare în masă din Rusia.

R.: *- Domnule Preşedinte, din cîte sînt informat, liderul rus Boris Elţin n-a reacţionat deocamdată nici la una din telegramele şi scrisorile Dvs. adresate domniei sale. Cum calificaţi acest fapt din punctul de vedere al eticii politice, diplomatice şi, în sfîrşit, omeneşti, dacă doriţi?*

M.S.: - Elţin, de fapt, e o personalitate politică imprevizibilă. El poate spune azi una, mîine poate declara cu totul altceva, poate să nu-i răspundă în nici un fel lui Snegur şi nici măcar să-i telefoneze, deşi avem legătura telefonică directă. Trebuie să mai spun aici că, din păcate, Elţin are nişte sfetnici nu prea buni şi onesti. Adică, ar zice ei, la ce mai ai nevoie dumneata, domnule Elţin, să-ţi mai pierzi timpul şi cu un oarecare Snegur.

R.: *- Bine, domnule Snegur, sfetnicii sînt sfetnici, dar ceea ce cred ei încă nu e totul. Boris Nicolaevici ar mai trebui şi singur să cîntărească lucrurile.*

(Continuare în pag. 2-3)

În exclusivitate pentru revista noastră

Observator

MIRCEA SNEGUR ÎN FAȚA POPORULUI

Intrigat de interviul cu dl. Mircea Snegur (vezi pag. 1,2,3), de care am luat cunoștință înainte de apariția lui în săptămînalul nostru, am așteptat cu neerăbdare să vizionez în emisie directă dialogul Președintelui Republicii "În fața poporului", programat pentru I iunie curent, ora 19.35. Frumoasă această inițiativă din partea Președintelui și a Radioteleviziunii Naționale, deoarece dl. Snegur, ca Președinte, mai ales în situația dată, trebuie să apară periodic pe micul ecran în fața poporului pentru a elucida problemele apărute în situația social-politică creată. Cu atît mai mult, cu cît acum, e nevoie de consolidarea tuturor forțelor politice (precum o susține, pe bună dreptate, și dumnealui), căci numai unirea (de astă dată cea dintre noi, basarabenii, atît de necesară și ea!) ne mai poate salva. Deci, ce se întîmplă în țara noastră în cadrul situației social-politice și economice create în ultimul timp? Acesta a constituit subiectul dialogului pe care noi, locuitorii acestei țări l-am așteptat atît de mult. Ne-a plăcut introducerea făcută de domnul Președinte la începutul emisiunii, fiindcă fără ea poate că nu avea sens acest dialog. Ne-a plăcut, de asemenea, și răspinsurile la multe întrebări, care, puteau să și lipsească, de altfel, în cadrul acestui dialog (mă refer mai mult la spectatori), deoarece, domnul Președinte nu poate soluționa, să zicem, unele probleme particulare ale spațiului locativ frontal, în cîteva frînturi de răspuns. Dar, vorba ceea, fiecare cu durerea lui. Deși, durerea, cred că ar trebui să fie comună. Inclusiv a Președintelui. Altfel, n-ar fi apărut în fața micului ecran.

Apreciind aceasta, consider că dl Mircea Snegur ar fi avut mai multe posibilități de a răspunde la întrebările telespectatorilor, dacă nu erau "completările savante" ale prezentatorului, dl Adrian Usatîi, interpelările domniei sale în calitate de "avocat" al dlui Mihai Sochircă, corespondent special al Telecompaniei Ostankino în Moldova, cît și tratativele de a-și apăra subalternii de criticile dlui Președinte privind calitatea unor emisiuni.

Întrucît, după cum menționam de la bun început, telespectatorii au așteptat să-l vadă și să-l audă pe dl Mircea Snegur, credem că nu era nevoie ca atunci cînd domnia sa răspundea la întrebări, noi să urmărim cu toții preocupările mîinilor neobosite ale directorului Radioteleviziunii Naționasle, A. Usatîi. Apropo, nu ne interesează nici gusturile personale ale operatorilor, care trebuiau să fie anunțați înainte de intrarea în studio, că la întrebările telespectatorilor va răspunde dl Mircea Snegur, nu dl Adrian Usatîi. Oare nu cumva, interviurile realizate sub diferite regimuri (comuniste și neocomuniste) cu foștii secretari ai c.c. ai p.c.m., cu conducătorii Republicii sînt o vocație pentru demnitarii de la Radioteleviziunea Națională? N-ar fi fost oare cazul ca aceste interviuri să fie realizate de colaboratorii de rînd (iertat să ne fie exemplul, de altfel, destul de concludent), așa cum a procedat revista GLASUL NAȚIUNI, însărcinîndu-l pe dl Ion Gonța, un simplu corespondent (dar publicist cunoscut în Moldova), să-i solicite un interviu Președintelui Republicii. Cred că ar fi bine ca înșiși conducătorii țării noastre să refuze asemenea servicii din partea demnitarilor de la Radioteleviziune, fiindcă, la urma urmei ...nu face pielea cît dubala.

În rest... să ne auzim de bine.

N. BRĂGARU

MIRCEA SNEGUR: NUMAI CONSOLIDAREA TUTUROR FORȚELOR DEMOCRATE POATE SERVI DREPT GARANT AL LIBERTĂȚII, INDEPENDENȚEI ȘI INTEGRITĂȚII TERITORIALE A MOLDOVEI

(Urmare din pag. 1)

M.S.: - De bună seamă ar trebui, dar... Ieri domnia sa abia declarase că Rusia își va retrage armata a 14-a de pe teritoriul Moldovei, iar la TV Ostankino deja se văicărau generalii ruși: cum adică să ne retragem, încotro, ce ne facem cu soldații care, aproape jumătate, sînt băștinași, unde să ne mai dislocăm?

R.: - *Lacrimi de crocodil, domnule Președinte.*

M.S.: - Exact. Acum se vehiculează ideea precum că părțile beligerante, combatanții înșiși, adică, s-ar fi înțeles să fie încetat focul. Știți de ce se umflă prea mult această informație? Graciov și C° nu vor să vină la convorbiri la Chișinău, ei ne invită la Moscova. Acum însă să vedeți, combatanții s-au înțeles între ei și, poftim la Moscova. Nu!

R.: - *De ce, doar și acolo pot fi purtate tratative?*

M.S.: - Încă o dată nu. Ei nu vor să vină la Chișinău pentru că aici nu pot pătrunde separatiștii, iar dacă noi vom pleca la Moscova, acolo neapărat își va face apariția și Smirnov. Eu însă, cu Smirnov, Maracuța, Caraman nu voi sta niciodată la masa de tratative. Cele spuse nu se referă, însă, la întîlnirile de lucru ale miniștrilor de externe ai Moldovei și Rusiei, fie și la Moscova.

R.: - *Deci asta era?*

M.S.: - Asta. La început, reprezentanții Rusiei nu vroiau să vină la Chișinău pentru a participa la tratative din motiv că a fost invitată și România. Noi le-am explicat în felul următor: românii sînt frații noștri, iar România are în Moldova ineterese cu totul deosebite de cele ale Rusiei; și pe urmă, citiți-ne, tovarăși, istoria de la 1812 încoace și veți vedea de către cine și de unde am fost rupți, transferați, anexați ș.a.m.d. Dar să revin acum la gîndul meu inițial și la întrebarea domniei voastre. Elțin, într-adevăr, se află în mijlocul unor nu prea buni sfetnici.Aceasta se observă chiar și după o simplă analiză a politicii interne a Rusiei. Exemplul cel mai elocvent este congresul al VI-lea al deputaților. Dar nu numai acesta. Nu zic, am și eu anumite rezerve față de Parlamentul Moldovei, dar sînt conștient de faptul că nu trebuie să se producă o scindare între legislativ și executiv, căci din asta precis că nu iese nimic bun.

Cît privește faptul că nu mi-a răspuns nici la o telegramă, nici la o scrisoare de-a mea, cred că e o neglijență. Putea doar cel puțin să-mi telefoneze și să-mi spună s-o mai lăsăm cu propaganda antirusească (lor le place să insiste asupra acestui lucru), iar noi vă vom ajuta să rezolvați conflictul din Transnistria... Nimic, dom'le.

R.: - *A propos de consolidare, domnule Președinte. Ea trebuie să aibă loc și pe plan extern, bineînțeles. În acest sens ne bucură mult sprijinul moral și diplomatic pe care ni-l acordă S.U.A., dar de ce credeți că tace atît de multă vreme Ginta Latină? Am în vedere Italia, Spania, Portugalia, Franța. Ori le convine ca românii să fie iarăși scut și spadă în calea nomazilor de la Răsărit?*

M.S.: - Recent l-am primit pe însărcinatul cu afaceri al S.U.A. în Moldova. I-am exprimat recunoștința noastră pentru sprijinul acordat. Vă voi spune chiar mai mult: domnul Țîu s-a întors marți de la Lisabona, iar peste o zi deja a primit o scrisoare de la dl Baker în care îl informa despre convorbirile avute cu ministrul de externe al Rusiei, Andrei Kozîrev, ne mai dădea unele sfaturi destul de prețioase. I-am mulțumit, deci, domnului Steers, adresîndu-i exact aceeași întrebare pe care mi-ați pus-o acum Dvs.: de ce tac țările din Ginta Latină?

R.: - *A urmat vreun răspuns concret?*

M.S.: - Să sperăm că vom fi susținuți și în această chestiune de S.U.A. Vreau, totuși, să revin la convorbirea întreținută cu dl Steers. Cred că domnia sa a înțeles că noi, poate ca nimeni alții, avem nevoie de susținere și protecție. Îi pot bucura pe cititori că în prima decadă a lunii iunie vom încheia cu S.U.A. un tratat economic. Aceasta e un lucru mare pentru Moldova.

R.: - *Nu cumva e vorba aici și de rolul domnului Egleberger, care s-a aflat , nu de mult, într-o vizită oficială la București?*

M.S.: - Domnul Egleberger a asistat la convorbirea mea cu președintele S.U.A. El ne susține, și pentru aceasta, îi sîntem foarte recunoscători. Cît privește țările Gintei Latine, nu aș vrea să le acuz numai pe ele. Trebuie să fiu autocritic. Merită critică și Ministerul de Externe și alți factori decizionali. Trebuie să urcăm în avion și să plecăm singuri peste tot. Vedeți ce face Akaiev. Azi e în Canada, mîine în S.U.A., poimîine în Germania. Războiul ne încurcă foarte mult. Dar, oricum ar fi, începînd cu luna iunie, vom pleca în asemenea vizite și noi, adică domnii Moșanu, Muravschi și eu. Deci, țările Gintei Latine sînt, deocamdată, pentru noi, o rezervă nefolosită, deși, la nivel de întreprinderi, firme, contacte deja au fost stabilite. Și totuși, întîlnirile la cel mai înalt nivel, conferințele de presă în capitalele Occidentului au o importanță deosebită.

R.: - *Aș dori să Vă referiți în continuare, domnule Președinte, și să apreciați rezultatele întîlnirilor de pînă acum ale celor patru miniștri de externe.*

M.S.: - În cîteva cuvinte, aș putea spune că reuniunile celor patru lucrează efectiv pentru instaurarea păcii în Transnistria, iar aceasta e tocmai ceea ce ne dorim. E bine doar cînd sînteți informați că "noaptea trecută, schimburi de focuri nu s-au înregistrat", nu-i așa?

R.: - *Bineînțeles, însă legea cu privire la referendum, aprobată recent de parlamentul nostru, nu poate să ne joace o festă dintre cele mai neașteptate?*

M.S.: - De ce credeți așa? Doar în fiecare țară acționează o asemenea lege și nu e neapărat să fie vorba despre un referendum care să sondeze părerea locuitorilor Republicii cu privire la Unire.

R.: - *Dacă e necesar ca toate forțele noastre democrate să pivoteze în jurul Președintelui Republicii, atunci ar fi interesant să aflu ce părere are dl Mircea Snegur despre F.P.C.D., ALIANȚA 16 DECEMBRIE?*

M.S.: - Mă bucură faptul, că în situația grea în care ne aflăm găsesc limbaj comun aproape cu toate partidele și mișcările social-politice. M-a bucurat în special ultima întîlnire cu liderii Frontului Popular Creștin și Democrat. Am discutat mult și folositor, practic, toate problemele care ne frămîntă.

R.: - *În Rusia, domnule Președinte, se observă un exod extraordinar al atomiștilor, iar la noi nu sînt folosite cele mai luminate minți, deși avem nevoie de ele mai mult ca oricînd. Mă refer aici, la domnii Vasile Vîșcu, Mircea Druc, Petru Lucinschi.*

În exclusivitate pentru revista noastră

M.S.: - Aş dori ca aceste persona- să se includă cît mai activ în viaţa ală, politică, economică, cu alte te, în orice domeniu. Sînt sigur că vea de cîştigat întreaga societate. nu toţi. Una dintre persoanele ite ar dori o federalizare a Mol- şi pe această bază să obţină olidarea, recăpătîndu-şi autorita- ica. Cu astfel de nonsens nu mă pot

R.: - Dar care este artitudinea Dvs. de trădători? Căci, mai ales în ul timp, avem mulţi de acestia.

M.S.: - Şi zi şi noapte mă rog lui nezeu să scăpăm odată şi odată de Dacă s-ar împlini în sfîrşit visul meu, genunchea şi mi-aş face cruce că scăpat de aceste vreăscuri. Tră- rii, să ştiţi, trebuie nimiciţi.

R.: - Aş fi curios să ştiu în legătură sta, următorul lucru: dacă atunci Smirnov şi C se aflau (fiind ares- la Chişinău, vreun gardian de-al ar fi apăsat întîmplător pe tră- l pistolului automat, azi cine era el naţional, ori un simplu condam- privaţiune de libertate?

M.S.: - Înţeleg despre ce mă în- ţi, dar aş vrea să ştie toată lumea mirnov şi ceilalţi bandiţi au fost raţi doar pentru a rezolva conflic- Din păcate, însă, ei s-au dovedit a te indivizi cu totul lipsiţi de scru- şi ruşine. Recunosc. Am comis o greşeală atunci.

R.: - Vorbeaţi ceva mai sus despre că şi în Parlamentul nostru nu întotdeauna domină spiritul dep- înţelegeri. În legătură cu aceasta, aş să Vă întreb, ţinînd cont, bi- ţeles, şi de situaţia dezastruoasă în s-a pomenit agricultura noastră: nu aţi că membrii clubului "Viaţa Sa- ar trebui să fie un pic mai activi noare, în vii şi livezi, decît în Parla- ? Nu vi se pare că "Viaţa Satului" nsformat în VIAŢA STATULUI, în sensul cel mai bun al cuvîntului e vorba de consolidare?

M.S.: - Vă rog să mă credeţi, nu e trebare grea pentru mine. Însă, în tea faptului că sînt şi eu descend- din aceeaşi ramură a economiei, niţeţi-mi să nu răspund la această bare. După cum am spus, pledez ru unirea forţelor, inclusiv în Par- ent.

R.: - Vă întîlniţi des cu oamenii oli, domnule Preşedinte?

M.S.: - Pe atît de des pe cît îmi nite timpul. Dar, apreciez înalt re- atele lor pentru că îmi permit să sc realitatea, din cele mai sigure e.

R.: - Aveţi perfectă dreptate şi, dacă permiteţi, v-aş povesti în puţine cu- o întîmplare la care am fost chiar icipant.

M.S.: - Vă rog.

R.: - Treceam într-o bună zi pe lîngă umentul lui Ştefan cel Mare şi am rvat acolo un grup nu prea mare de eni care murmurau nu prea îndrăz- los Mircea Snegur!". M-am apropiat nul ce mişca din buze mai încet decît ceilalţi şi l-am întrebat: "Dar de ce "Precis nu ştiu", mi-a răspuns cetă- ul dezorientat, "dar totuna jos".

M.S.: - Iată de ce avem nevoie de mai multe contacte directe cu oa- întîmplă, pentru a-i asculta şi a culege de la ei tot ce ar fi de folos pentru societate. Cred că voi fi primul care va anunţa într-o bună zi opinia publică că sînt gata să răspund la toate întrebările în sala Palatului Naţional, şi nu în biroul meu.

R.: - Ar fi fantastic, domnule Preşedinte, dar în cazul în care în Palat s-ar aduna vreo cîteva mii de cetăţeni, mulţi cîntăreţi şi actori s-ar supăra pe Domnia voastră.

M.S.: - Bănuiesc că aş primi sute de întrebări dintre cele mai grele, dar asta ar însemna, în ultimă instanţă, să cunosc mai bine situaţia reală, ar fi mult mai simplu să rezolvăm problemele.

R.: - Domnule Preşedinte, Vă cunoaştem bine ca personalitate politică, dar mult mai puţin ca persoană particulară...

M.S.: - Sînt gata să răspund la orice întrebare.

R.: - De pildă, ce salariu primiţi lunar?

M.S.: - Şaisprezece salarii minime. Parlamentul punea problema ca să fie majorat. Eu, însă, domnii Moşanu şi Muravschi am decis să rămînem la ceea ce v-am spus.

R.: - Scriitorii îndrăgiţi?

M.S.: - Ion Druţă (am toată opera editată în grafie latină), Mihail Sadoveanu; ador versurile poeţilor Grigore Vieru, Dumitru Matcovschi, Leonida Lari, Adrian Păunescu...

R.: - Şi Vă mai place?..

M.S.: - ... Pescuitul cu undiţa, dar cred că pentru mine e deja o iluzie pierdută pentru mai multă vreme.

R.: - Se vede că aţi obosit, domnule Preşedinte...

M.S.: - Cred că nimeni încă nu a observat şi nu a simţit tristeţea mea în public. Doar acasă. Şi doar soţia.

R.: - Într-adevăr, numai ea ar putea să Vă liniştească pe românește, cum s-ar zice.

M.S.: - Înţeleg aluzia, dar să ştiţi, dle Gonţa, că în familia mea se vorbeşte în limba de stat, iar soţia e cu sufletul şi cugetul alături de mine, susţine întru totul aspiraţiile poporului nostru spre libertate şi independenţă.

Fiul e politolog, fiica a absolvit Universitatea de Stat din Moldova, cunoaşte cîteva limbi străine...

R.: - Doriţi să adresaţi populaţiei un apel, prin intermediul GLASULUI NAŢIUNII?

M.S.: - Neapărat. Aş dori mai întîi de toate, ca în aceste vremuri de grea cumpănă pentru noi să fim solidari cu toţii, uniţi, lucizi, să dăm la o parte ambiţiile personale, să luptăm şi să muncim cu toate forţele în numele celui mai scump ideal al neamului nostru: al libertăţii, independenţei şi integrităţii teritoriale.

Noi trebuie să izbîndim şi vom izbîndi, căci sîntem o Ţară aleasă şi blagoslovită de Dumnezeu.

Interlocutor: Ion GONŢA

Chişinău, 29 mai 1992

Cronică de război

REPORTAJ DE PE FRONTUL DE EST

• "La Prut am făcut pod de flori, la Nistru facem rîu de sînge"

• Ce ascunde liniştea Varniţei şi a Tighinei?

• Voci din spatele frontului

• La Tiraspol, trei tineri sînt împuşcaţi pentru că refuză să se înroleze în armata smirnovistă

În data de 26 mai, expira termenul dat de separatişti poliţiei Republicii Moldova de a se retrage de pe poziţii, cedîndu-le, necondiţionat pămîntul Transnistriei. Este, aşadar, o zi limită a ultimatumului separatist. Împreună cu Rodica Mahu şi Andrei Viziru de la Radio Chişinău, ne deplasăm, din nou, în zona conflictului.

În satul Varniţa, devenit o suburbie a oraşului Tighina, străzile sînt pustii, iar casele par părăsite. La postul e poliţie din Varniţa, încercăm să stăm de vorbă cu poliţistul de aici despre victimele atacurilor separatiste care, potrivit comunicatelor M.A.I., n-au contenit să se abată asupra acestui sat greu încercat. Spre surprinderea noastră, cei trei poliţişti pe care-i găsim în faţa sediului poliţiei, neagă că în ultimele zile aici ar fi împuşcături. Refuză să ne spună cum îi cheamă, şi ne întorc spatele, nedispuşi la nici un fel de conversaţii cu ziarişti din dreapta Nistrului.

"Sînt gardişti" - ne trece fulgerător prin minte, dar nu ne pripim în a formula concluzii. Încercăm să aflăm cîte ceva de la locuitorii satului, dar puţini trecători întîlnim pe drum, fug de noi ca şi cum am reprezenta armata de ocupaţie, şi nu presa românească de dincolo şi de dincoace de Prut.

Colega mea, Rodica Mahu, reuşeşte s-o convingă pe bibliotecăra satului să stea de vorbă cu noi. Aflăm cu stupoare că atît în Varniţa, cît şi în Tighina elevilor care urmează să absolvească zilele acestea şcoala generală li se vor elibera diplome e studii cu antetul "Republicii Transnistriene". Din ordinul cui? Nimeni nu ştie din al cui ordin. Ceea ce se cunoaşte este doar faptul că vor fi împuşcaţi toţi acei care se vor împotrivi. Acest amănunt ne lămureşte atitudinea poliţiştilor de la sediul poliţiei din Varniţa şi spaima cu care ne evită sătenii. Varniţa şi Tighina se află sub ocupaţia gardiştilor! Ocupaţie nedeclarată şi asupra căreia oficialităţile Republicii Moldova păstrează, deocamdată, tăcere. Mai aflăm că o divizie a armatei a 14-a veghează, din apropiere, "liniştea" satului Varniţa.

Ne urcăm în maşină şi pornim mai departe, spre satul Gura Bîcului, intens atacat, în zilele de 24 şi 25 mai de forţele separatiste. Ne întîmpină, aici, aceeaşi încremenire, aceeaşi "linişte" învăluită în teroare şi mister. Oprim maşina chiar în mijlocul satului ce pare adormit, după o lungă şi grea agonie între viaţă şi moarte. Avem în faţă biserica, în stînga şcoala şi primăria, iar în dreapta dispensarul. Lacăte mari atîrnă la uşi.

Un tir de mitraliere sfîşie deodată liniştea amiezii. Noi, cei trei ziarişti, privim buimăciţi în jurul nostru, fără să putem înţelege de unde se trage, împuşcăturile răsunînd de jur împrejurul nostru, ca şi cum am fi fost prinşi într-un cerc de foc. "În voi împuşcă, necugetaţi - plecaţi de acolo, că amuş vă ochieşte!"

Gospodina care strigase, abia arătîndu-şi faţa de după un gard, ne arată sus, în deal, poziţiile gardiştilor. Satul se află într-o vale înconjurată de dealuri, iar dealurile sînt împînzite de gardişti. Ne apropiem de femeie şi aflăm că o cheamă Frăsina Creangă. Unde sînt locuitorii satului? Sînt ascunşi în beciuri, ni se răspunde. "Noi trăim numai în frică. Aseară au tras în noi cu tot felul de arme. A luat foc o casă. E vorba să ne evacueze... Dar ştim noi dacă ne vor evacua?.."

Focurile de mitraliere răsună tot mai îndrăcite. Abia ne mai putem înţelege, împocnetul neîntrerupt al armelor. Ca din pămînt, răsare preşedintele colhozului din satul Gura Bicului: "Eu nu mă mai sperii, că sînt speriat de mult" - zice preşedintele, arătînd spre dealuri, de unde se trage continuu. "Nici noaptea nu mai dormim! De ce nu vine Parlamentul aici, să vadă ce se întîmplă cu noi? Noi creştem generaţia viitoare. Da cum o creştem? Copiii noştri fac pipi în pat. Eu m-am dus şi le-am spus: "Nu mai trageţi, bă, că trebuie să semănăm pămîntul!" Da ei n-ascultă şi trag. Omoară oamenii ca pe omizi".

Dl Gheorghe Evtode - căci aşa îl cheamă pe preşedintele colhozului din satul Gura Bîcului este, se pare, mai mult decît "speriat". Fiindcă, se lansează într-o aprigă polemică antiromânească, tocmai în acel loc şi moment, făcînd-o să plîngă pe Rodica Mahu, care este o naţionalistă înflăcărată. "Aştia nu trăgeau în noi, dacă nu se trîmbiţa atîta unirea cu România!" exclamă dl Evtode, dar, ciudat, amuţeşte brusc, parcă intimidat, cînd colegii mei mă prezintă, ziaristă din România.

În seara aceleiaşi zile, 26 mai, satul Gura Bîcului a fost supus unui nou atac al separatiştilor. S-au folosit rachetele Alazan, s-a tras din tancuri şi mitraliere.

Este deja după amiază tîrziu cînd, din satul Gura Bîcului, ne îndreptăm spre Dubăsarii Vechi. Dacă în alte linii ale frontului, între poziţiile gardiştilor şi poziţiile poliţiei Moldovei sînt cîteva sute de metri distanţă, la Dubăsarii Vechi, pe poliţişti nu-i despart de gardişti doar cîteva zeci de metri, cît ţine lăţimea Nistrului, pînă pe malul opus, în apropierea oraşului Grigoriopol. Acesta este şi motivul pentru care comandantul companiei de la Dubăsarii Vechi nu ne permite, în ciuda tuturor stăruinţelor noastre, accesul la poziţii. Astfel că rămînem aici, în cazarmă, unde discutăm cu cîţiva ofiţeri.

Interlocutorul meu este Vasile Druţă, student în anul III la medicină, care la solicitarea sa, şi-a dat examenele mai devreme, şi s-a înrolat în Armata Naţională (Oficial nu s-a declarat, dar tînăra Armată Naţională a intrat în luptă, alături de poliţişti, odată cu trecerea făţişă a armatei a 14-a de partea separatiştilor).

Vasile Druţă îmi mărturiseşte că astăzi, 26 mai, nu este exclus ca separatiştii să treacă la un atac masiv. Este ultima zi a ultimatumului dat de ei poliţiei Moldova de a se retrage. Separatiştii sînt atît de încrezători în ei, încît îşi închipuie că vom ceda, fără luptă, acest pămînt. Dar se înşeală. Noi nu ne temem, oricît e mare şi puternică ar fi Rusia care îi sprijină. La Prut am făcut un pod de flori, iar aici, la Nistru, facem un rîu de sînge, şi asta nu din vina noastră, pentru că nu am vrut noi acest război. Eu gîndesc că ar trebui să luptăm noi, ostaş cu ostaş, dar cazacii nimicesc o populaţie paşnică, au minat terenurile agricole din stînga Nistrului, bombardează casele ţăranilor".

De pe poziţii este adus un tînăr luptător rănit şi interlocutorul meu mă abandonează, pentru a da un prim ajutor camaradului său.

Tot în 26 mai, la Tiraspol, din ordinul lui Igor Smirnov, are loc mobilizarea generală a tinerilor între 18 şi 40 de ani. Trei tineri au refuzat să se înroleze în armata smirnovistă şi au fost împuşcaţi pe loc. Războiul, se pare, abia începe...

Rada STOIAN

DECLARAŢIA COMITETULUI EXECUTIV AL SFATULUI F.P.C.D.

În seara zilei de 29 mai 1992, a dispărut membrul Comitetului Executiv al Sfatului secţiei Tiraspol a Frontului Popular Creştin Democrat, dl VALERIU GARBUZ, care locuia în ultimul timp la părinţi, în satul Chiţcani, raionul Slobozia. Din spusele mamei sale, fiul urma să plece la Tiraspol, unde îşi are domiciliul. În aceeaşi seară, membri ai gărzii separatiştilor din Transnistria au efectuat o percheziţie la casa părinţilor lui din Chiţcani.

În dimineaţa zilei de 2 iunie 1992, la ora 6.00, a fost arestat şi dus într-o direcţie necunoscută dl ILIE LAŞCU, preşedintele Secţiei Tiraspol a F.P.C.D. Arestarea a fost operată de procuratura raionului Slobozia, care este subordonată procuraturii aşazisei republici moldoveneşti nistrene.

Comitetul Executiv al Sfatului Frontului Popular Creştin Democrat califică aceste acţiuni ale separatiştilor din Transnistria ca acte de terorism comise în scopul declanşării unor acte teroriste şi a extinderii conflictului pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Sîntem îngrijoraţi de soarta celor dispăruţi, a căror viaţă este expusă pericolului şi cerem organelor de drept ale Republicii Moldova să întreprindă toate măsurile pentru punerea lor imediată în libertate.

Totodată, solicităm intervenţia Internaţionalei Creştin-Democrate pentru a contracara actele de terorism, de persecutare şi maltratare a persoanelor cu alte vederi politice, la care se dedau bandele procomuniste din pseudorepublica nistreană.

Preşedinte - Iurie ROŞCA
Chişinău, 2 iunie 1992

ZONA DE SECURITATE.md